

Н. К. Омарбекова, Д. Т. Абдыкешова, А. С. Капашева

МЕДИЦИНАЛЫҚ БІЛІМДІ ҚАЗІРГІ ЖАҒДАЙДА РЕФОРМАЛАУ

Қарағанды медицина университетінің информатика және биостатистика кафедрасы
(Қарағанды, Қазақстан)

Бұл мақаланың мақсаты – қажетті білімді берудің жаңа формалары және оқыту әдістерін таңдау, сондай-ақ, студенттің кәсіби өсуін және өзін-өзі тәрбиелеуді үнемі арттыруға көмектесу, білім беру процесін ұйымдастырудың бұл жаңа формалары дәстүрлі білімнің кемшіліктерін жоюға тиіс. Осы тұрғыдан алғанда жоғары білікті мамандарды даярлау үздіксіз білім беру мен іргелі және кәсіптік білім берудің сабақтастығына байланысты.

Кілт сөздер: модульдік оқыту, кредит, оқу процесі, құзыреттілік, Болон үрдісі

Көптеген ЖОО-да кеңестік кезеңнен кейінгі уақытта студенттер кәсібилік тәжірибе мен теориялық білім арасында алшақтық болған кездегі ең үлкен кемшіліктердің бірі болатын дәстүрлі жүйемен оқыды. Кейбір оқытушылардың көзқарасынша медицинадағы қазіргі заманғы жоғары білім жүйесінде бірқатар кемшіліктер бар, осыған байланысты бүгінгі күні ЖОО-ның барлық білім деңгейі Болон процесіне сәйкес келтірілген: ол жоғарғы (бакалавриат) және жоғары оқу орнынан кейінгі (магистратура, докторантура) білім жүйесін қамтиды. Болондық процесс параметрлері жоғары сапалы білім бағдарламасын қайта өңдеу болып табылатын оқыту нәтижесіне бағытталған негізгі әртүрлі компоненттерді жаңғыртудағы бірыңғай көзқарасты кіріктіреді. Білім беру бағдарламасы негізінде оқыту барысында жеке және кәсіби әлеуметтенуді қамтамасыз ететін құзыреттілік көзқарас болады.

Құзыреттілікке негізделген тәсіл: Құзыреттілік-студенттің оқу барысында алған және нақты бір салада сәтті табысқа жету үшін қажетті білімі, дағдылары және кәсіби құзыреттілік деңгейі. Модульдік құзыретке негізделген тәсіл: Модульдік білім беру бағдарламасы-бұл біліктілікке қажетті белгілі бір компетенцияларды игеруге бағытталған модульдер кешені [2].

Модульдердің комбинациясы белгілі бір санаттағы студенттерді және арнайы нұсқаулық және кәсіби мақсаттарға жетуге арналған оқыту үшін (сонымен қатар өзіндік оқуға) қажетті нақты білім беру материалдар жинағын таңдауда және бейімделу мен еркіндіктің тиісті деңгейін қамтамасыз етуге міндетті.

Оқу үрдісін ұйымдастырудың кредиттік-модульдік жүйесі оқытудағы кемшіліктерді жоюға мүмкіндік беретін мамандарды даярлау үрдісін қалыптастырудың заманауи нысаны болып табылады. Бұл бағытты жүзеге асыру бірыңғай еуропалық кеңістікке қосылудың алғашқы қадамдарының бірі болып табылады [3].

Кредиттік-модульдік жүйе оқыту үрдісінің модульдік технологиялары мен кредит бірліктеріне негізделген оқытуды ұйымдастыру болып табылады. Кредит - әр оқу пәнінің білім беру және фармацевтикалық білім беру мазмұны бойынша үлесін ескеруге мүмкіндік беретін сандық салыстырмалы талдау. Кредиттік-модульдік жүйе-бұл толыққанды модульдерді игеру үшін міндетті болып табылатын студенттердің оқу жүктемесінің өлшеміндей оқытудың «модульдер» бірлестігі мен ESTS кредиттеріне негізделген білім беру үрдісін дайындаудың үлгісі [2].

Кредиттік-модульдік жүйені енгізу мақсаты қазіргі заманғы қолжетімділікті қанағаттандыруға және жаңа тенденциялар бағытын айқындауға мүмкіндік беретін мазмұндағы және оқытуға дайындық сияқты икемді білім беру құрылымдарын қалыптастыру болып табылады.

Кредиттік-модульдік оқытудың негізгі міндеті оқытудың жаңа формалары мен әдістерін таңдау болып табылады, бұл қажетті білімді ғана емес, сондай-ақ үздіксіз кәсіптік білім беру мен өзін-өзі білім беру жүйесіне қосу [3].

Кредиттік-модульдік жүйенің әр модулі оқытудың белгілі бір көрсеткішіне, яғни құзыретке қол жеткізуге бағытталған. Медициналық білім берудегі кез келген реформалар мен инновациялар, сайып келгенде, құзыретті маман дәрігер, мұғалім және ғылыми қызметкерді біріктіруі тиіс, тек ғылымның, практиканың (клиниканың) үштіктігі және білім беру практикалық денсаулық сақтау үшін жаңа формация мамандарын даярлауға мүмкіндік береді.

Дүниежүзілік банктің қолдауымен 2014 жылдан бастап «Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау секторында технологияларды беру және институционалдық реформаларды жүргізу» жобасы іске асырылды. Жобаның бір бағыты «Медициналық білім мен ғы-

лымды реформалау» компоненті болды. Ұлыбританияның Лондон сауда-экономикалық колледжінің британдық компаниясымен бірлесе отырып, құзыреттерді оқып үйрету және әлеуетін арттыру үшін іс-шаралар жүргізілді. Осыдан кейін алты құзыреті анықталды:

- тиімді оқытушы
- білім мен дағдыларды бағалау бойынша сарапшы
- ақпараттық-коммуникациялық технологияларды тиімді пайдалану
- тиімді коммуникативті дағдылары бар оқытушы
- жетекші / менеджер
- ғылыми қызметкер / ғалым

Болон декларациясының талаптарымен медициналық білім беруді реформалау тұжырымдамасына сәйкес практикалық кәсіптік оқытудың негізгі мақсаты практикалық қолдану арқылы теориялық білімді бекіту, медициналық көмек көрсетудің заманауи әдістері мен тәсілдерін меңгеру, жаңа технологияларды меңгеру, кәсіби шешімдерді әзірлеу және дамыту, білімді жүйелі түрде жаңғырту қажеттілігін дамыту, ұзақ мерзімді оқыту және кәсібилік әрекеттің нақты үлгісіне психологиялық бейімделу болып табылады.

Қазіргі жағдайда білім сапасы Болон процесінің міндеттерімен байланысты. Мұндай жағдайларда білім берудің негізгі мақсаты еңбек нарығында бәсекеге қабілетті және өз жұмысын тиімді атқаратын жоғары білікті мамандарды даярлау болып табылады. Бұл мақсатқа қол жеткізу үшін студенттер жоғары деңгейде білім алуға тиіс. Бұдан басқа, белгілі бір жұмыс ортасына бейімделген жаңа технологиялар оқу үрдісіне әр түрлі сатыларда енгізілуі керек. Сонымен қатар, жаңа технологиялар жаңа шешімдерге арналған нұсқаулық болуы керек.

Жаңа клиникалық клиникалық фармацевтерді даярлауға ерекше назар аударылады, олар дәрігермен бірлесіп жұмыс істейді, стационарда жұмыс істейді, емдеу практикасын өткізеді, мемлекеттік медициналық саясатпен танылады, дәрі-дәрмекпен қамтамасыз етуді және резервтерді реттейді, маңызды препараттардың концепциясын және оларды ұтымды пайдалануды қамтамасыз етеді. Клиникалық фармацевттың негізгі мақсаты науқастарға медициналық көмек көрсетуді жақсарту, сондай-ақ дәрілік заттарды қауіпсіз және ұтымды пайдалану үшін тиісті жағдайлар жасау болып табылады.

Құзыреттілік тәсіліне сүйене отырып, фармацевтердің кәсіптік ақпарат құзыретінің

бірқатар ерекшеліктерін анықтауға болады.

Оларға кәсіптік білім деңгейіне жеткілікті компьютерлік дағдылар, шет тілдерін меңгерудің ең төменгі деңгейі, коммуникативтік мәдениеттің жоғары деңгейі, коммуникативтік ақпараттық өзара әрекеттестікті ұйымдастырудағы теориялық негіздер мен тәжірибенің болуы, кәсіби қызметтің тиісті кезеңінде кәсіби білім мен компьютерлік дағдыларды біріктіру, сонымен қатар кәсіби және ақпараттық қызметтің нәтижелерін болжай білу және ұлттық сияқты және халықаралық заманауи ақпараттық ортадағы кәсіби тәжірибені дамыту мүмкіндігі туралы ақпаратты ұсыну жолдарын өзгерту, ақпаратты беру және интеграциялау дағдыларын меңгеру кіреді [4].

Жаңа клиникалық фармацевтерді оқытуға баса назар аударылады. Клиникалық фармацевттың негізгі мақсаты- науқастарға медициналық көмек көрсетуді жақсарту, сондай-ақ дәрілік заттарды қауіпсіз және ұтымды пайдалану үшін тиісті жағдайлар жасау болып табылады. Фармациядағы білімнің негізгі аспектілері-оқыту процесінде сол сияқты ақпараттық технологияларды қолдану, педагогикалық жүйенің барлық компоненттерінің ғылыми-педагогикалық болжаудың рөлін арттыруы, «мектеп-студенттік-жұмыс беруші» циклінің әрдайым және тұрақты жұмыс істеуі, оқытудың проблемалық және зерттеу әдісіне біртіндеп көшуі, бастапқы білім беруді бекіту болып табылады.

ӘДЕБИЕТ

1 Литова Т. С. Становление и развитие негосударственных вузов в Курской области в конце XX начале XXI веков. – Курск, 2006. – 344 с.

2 Маслов И. В. Методика информационной подготовки юристов с применением кредитно-модульной системы. – М., 2012. – 314 с.

3 Рослякова Е. М. Модульная система обучения – опыт и перспективы /Е. М. Рослякова, А. Г. Бисерова, К. Х. Хасенова. – Алматы, 2008. – 264 с.

4 Drachuk M. Educational Environment and the Application of IT in Pharmacy Education // American Journal of Educational Research. – 2014. – V. 2. – P. 56-60.

REFERENCES

1 Litova T. S. Stanovlenie i razvitie negosudarstvennyh vuzov v Kurskoj oblasti v konce XX nachale XXI vekov. – Kursk, 2006. – 344 s.

2 Maslov I. V. Metodika informacionnoj podgotovki juristov s primeneniem kreditno-modul'noj sistemy. – M., 2012. – 314 s.

3 Rosljakova E. M. Modul'naja sistema

obuchenija – opyt i perspektivy /E. M. Rosljakova, A. G. Biserova, K. H. Hasenova. – Almaty, 2008. – 264 s.

4 Drachuk M. Educational Environment and

the Application of IT in Pharmacy Education // American Journal of Educational Research. - 2014. – V. 2. – P. 56-60.

Поступила 11.03.2019 г.

Н. К. Омарбекова, Д. Т. Абдыкешова, А. С. Капашева

РЕФОРМИРОВАНИЕ МЕДИЦИНСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ В СОВРЕМЕННЫХ УСЛОВИЯХ

Кафедра информатики и биостатистики Карагандинского медицинского университета (Караганда, Казахстан)

Целью представленной статьи явился подбор новых форм и методов обучения, которые позволят дать необходимые знания, а также помочь студенту непрерывно профессионально расти и самообразовываться. Предложенные новые формы организации учебного процесса должны устранить имеющиеся недостатки традиционного обучения. С этой точки зрения подготовка высококвалифицированных специалистов зависит от непрерывности образования и сбалансированного сочетания фундаментального и профессионального образования.

Ключевые слова: модульное обучение, кредит, учебный процесс, компетенция. Болонский процесс

N. K. Omarbekova, D.T. Abdykeshova, A.S. Kapasheva

MEDICAL EDUCATION REFORMING IN MODERN CONDITIONS

Department of informatics and biostatistics of Karaganda medical university (Karaganda, Kazakhstan)

The purpose of the article is to select new forms and teaching methods that will give the necessary knowledge, as well as help the student to continually grow professionally and self-educate, these new forms of organization of the educational process should eliminate existing shortcomings of traditional education. From this point of view, the training of highly qualified specialists depends on the continuity of education and a balanced combination of fundamental and vocational education.

Key words: modular training, credit, educational process, competence, the Bologna process